

Kruco

I-243 R.D₂

A. GURRA.

TABORI

prej

Cqipetaree n'er raðet

e

ueterise se Napoleonit

SOFJE

Gtyeeekroja ñe librarija „Mbroðesija“ K. LUARASI
60, Ulitsa Tsar Simeon, 60
1912.

650.y1 (-10.300.11)

A. GURRA.

TABORI

prej

Сqipetareс nεr rađet

e

učterise se Napoleonit

BIBLIOTE

DHURAT

1912

SOFJE

Ctypeekronja de librarija „Mbrođesija“ K. LUARASI

60, Ulitsa Tsar Simeon, 60

1912.

Nr.inv.

I-243

R_{D₂}

Tabori prej Eqipetare~~s~~ ner raðet e usterise se Napoleonit.

Në № 9—10 të revistës „Istorike-u~~sterore~~“ që botohet rusisht në Kiev, është i botuar në artiku~~l~~ i gatë me mëkrimin „tabori prej Eqipetare~~s~~ ner raðet e usterise se Napoleonit“.

Ky artiku~~l~~ është shkruar prej të zonëzë, siç kuptohet nga artiku~~li~~ i nga frazat e zjarta, mjaf~~t~~ albanofilke. Kjo zonëzë, kemi spresë, që të zbulojë çumë faqë istorike të kombit tone të cilat t' i ua tregojnë kenden~~sesve~~ Ruser dyk' e i ctyre që me keto, të ndjejnësympati mi kombin tone. Po jo vetem kaqë: çumë faqë istorike s'i dime as vete andaj duhet t' i a dimes për të mire përpjekjet është përmirësimet në arhivet e bibliotekave që nga të cilat i nxjer keto faqë istorike.

Kjo zoñezə, e cila quhet Melania E Slabçenko, pasi tregon ç' Jane ðe si Jane Cqipetaret, nxjer qe fjale te Napoleonit, si model. Kete fjale ay e paska ðene kur zaptoj ato vise nga te Cqiperise te cilat urðerohegin prej Venetise: „Ndenesit e ketyre viseve mə sualəs mə gume dobira, me trimerin'e tyre, se sa ndenesit e tere Italise“.

Pastaj pereskruan zaptimin e ketyre viseve prej Ali Paçes te cilin, zoñezə Slabçenko, e quan lustetar te repte ðe i cili mbante miqesi me Angline e me Rusine. Nga əkaku qe Ali paşa kis miqesi me keto mbreteri andaj, kur Napoleon i-a kerkoj miqesine, ay e refuzoj.

E pasi pereskruan ðe gume te tjera dote: „Cqipetaret, te sicur e te munduare prej Ali Paçes, u nevoitne t'a lene prindrorin ðe ðe vajtin ne Korfus ðe ne vise te tjera ku demelonin kolonira. Ja nga keta Cqipetare, te ikur nga Cqiperia, Napoleon formoj taborin prej Cqipetareg.“

Keto vise, mə pare, isin nene urðerin e Rusise. E kur, instruktoret Ruser, ikne ðe i lane keto vise ne duar te Fiancezeve, e keçiluan generale Berte qe i u nxirte roge Cqipetareve nga Qeveria. Kjo keçiləs i-u duk e mire ðe i pelqevi generalit andaj u perpoq ðe u-a nxori rogen te cilen, mə pare e mirnin nga Rusia.

Po, nga qe Napoleoni nuke deg t'i hiđte parate ne ere dergoj dy ḥeres nga generalat e tij, per te vəzguar punerat per se aferini, Fortsjerin ðe Burbakun. Keta, qe te dy, duhege te baškepunonin me Berten ðe t'u mesonin Cqipetareve organizmin učteror.

Me 6 Ctator, te motit 1807, generalat e lajmeruanse Napoleone per masat e para qe muare ne Korfus; se nga mē te zpedurit Cqipetare formuan dy bylyke gvardiane: ḥerin e mbajti Bertja per vethen e tija ðe tjatrin i a dergoj mbretit te Napolis. Po, baške me sa i skruante, i kerkonte lejen qe te futte me çdo tabor frenqes nga dy toge Cqipetareg si mireqeloenes ðe si gahetore te malit.

„Mirpo te keqijt, luftetaret ðe te mesuarit ne liri te plote malesore s' degnin ðe s'mundnin te behesin uctare te disciplinatur“. Keqiu dote per Cqipetarat zoñeza Slabčenko nga qe e kuperon ðe ajo qe Cqipetari este indur te urðeroje ðe jo te urðerohet.

Nga ky skak, qe degnin t'i distiplinonin, Berteja ðe coket e tij muar masa te repta, e keto masa, ne mes te Cqipetareve, lindne pakenaqesira te cilat u sumuan nga skaku se ne krye te tyre, qeveria Frengi, u vuri grekun Kristaq.

Pakenaqesite s' muar forme mē te aṣper yetem se u hoq Bertja me punen e te cilit

imperatori s'is i kenaqur. E ne vent te tij dergoj ne fiqal tjater.

Pastaj, zoñëza Slabçenko, na tregon me sa mundime mundnin te ronin generalet Frenq me Cqipetaret, te cileve s'u a kupe-tonin frymen e tyre po degnin t'i organizonin pas frysnes frenge.

Pas çesa te tjereve kołonele, kołonel u zgod Minoja i cili eäe e formoj taborin prej Cqipetareg. Tabori permbliðej prej 3 batalioneve; me çdo batalon kic nga tre bylyke. Tabor i tere kic 3254 spirt uqtare ðe 140 fiqale.

Mirpo nga keto formime Berteja s'mbeti i kenaqur ðe sume speç i qaheçe imperatorit per Minon. Pas ketyre te qarave, gen-dja e Minos is sum e lige, mirpo ngavi ne ndryshim i cili i soñi fitim Minos: Bertes i ñane ne skale më lart e general mi nisite zgoðe Duzlon i cili is çoku i Minos ðe i cili e kic studiuare, sume mire, karakterin e qerezve te lindjes.

Zoñëza Slabçensko, dote qe më te sumet e refugiateve isin Cqipetare nga trimat Suliot te cilet u bindegin pa kundreçtim vete m krereve te tyre. E Minoja kete ge s'uà ndaloj po tere çerbesat e urðerit u a la krereve.

Nga kreret zoñëza Slabçenko senon sume nga te cilet une do eenoj keta: Boçarin,

Foto Ҳaveләen ðe K. Andrucin te cilet i beri komandante te batalioneve. Nene urðerin e ketyreve icasin kapedanet te cilet, qe te giðe, icasin Cqipetare. E per kapedane icasin zgedur kreret e nahieve. Mê te ndeguar nga'tá icasin keta : Foto Mara, Zuka Zerva, Tergi Dra-koja, Zoto Danga, Pano Suko. Pano Mara, Kiço Pałaska, Lambro Bejko, Gramatikoja Karabini, Negli etj.

Regułimin e keti forinimi, Duzlia, ia dërgoj Ministerit te lustes i cili pas ca ndry- gimeve pelqevi keto masa : 1) Qe te giðe Cqipetaret formojne ne tabor nene urðerin e Minos. 2) Ky tabor mer emerin „tabori prej Cqipetare“ etj.

Po per fat te keq, Cqipetaret te organi- zuar keçtu, ne ndesjen e pare me armikun nuk u deftyen siç i pandehnin. Nga qe me 1809, kur Ksandi, Kefalonia ðe Idaqi u atakuan prej Englezeve Cqipetaret u backuan me armikun.

Se ne lusten e San Môres nga te 34 fi- qalet ðe te 679 ustaret, ne raðen e usterise frenge mbetne vetem 13 spirt kur te tjerst dizertuan.

Cqipetaret e Korfuzit, kur mesuan keto ngarje, u aþperuan sume kunder backatæ- tareve sado qe per dizertimin s'u çuditne se s' kicin per te mprojtur as ge te tyren kur ne raðet e armikut icasin më sume Cqipetare.

Napoleoni, kur e mesoj kete ge, u pezmatua ðe urðeroj qe t'a çperndanin tabore prej Cqipetareg. Mirpo Duzloja i dergoj qe skrese me anen e se ciles i impronte Cqipetaret ðe i tregonte te pafajsim. Pas kesaj skreseje, Napoleoni, u a fali fajin po vetem ða urðer, qe, te mbetesin per rojtes 1000 spirt e te tjeret t'i dergojne ne Napol.

Me kete urðer, Duzloja ðe Minoja, e lajmeruane ministerine, qe, Cqipetaret nuk vene me hir ne Itali nga qe kane frike se mos i futin ne taboret e drejte. Pastaj, e lajmeronin, puno ata s'te dine ðe as qe duan te dine. Andaj eoste e mira, te mbeten ketu.

E mbreti i Napoles, nga an'e tij, s'dinte ç' te bente me Cqipetaret andaj me qe leter te veçante e lajmeroj Napoleonin ðe i des qe, Cqipetaret do t'i sjeðlin dème provinces.

Pas gunie kohé e vune mb' uðe urðerin ðe, dygimeti e Minos, u vertetuan nga qe Cqipetaret, me te mesuar kete ge, u danë fiqaleve te tyre, qe, nuke duan ðe, qe, as qe kane nder ment te vene ne Itali se e quajne veteu e tyre besnik e Franca.

He ngarje u-be skak qe Cqipetaret mbetne ne viset e tyre: Andrucci vajti ne Epir ku do te mbante qe konferanse baæke me ata qe nuk kicin mbetur te kenaqur nga Ali Pasa. Mirpo s'e vertetovi dot qelimin se u zu ðe ra ne duar te Ali Pages e u

burgos. Pas **sume mundiuneve** ðe me urðerin e Sułtanit u lirua mirpo iš von nga qe ne burk u plevitos ðe pas ca dits vdiq. Vdekja e Andrucit i pikeñoj **sume Frenqte** e Duzloa, sa munte, i levdonte **Cqipetaret** ðe Andrucon, perpara Napoleonit. Kjo ngarje i ða te kupetoje Napoleonit qe **Cqipetaret** s' qenkan aqe te liq sa i pandevi. Pas kesaj ngarjeje u formua, per se dyti, tabori **Cqipetar** po dyk' e u ðene te drejtë qe te kdehegin ne **Cqiperi** ata te cilet do te desnin. E **Cqipetaret**, nga qe deenin t'a lanin fain e back' atdetareve, pajtuan ðe perpiqegin qe t'a fitonin besen e Napoleonit. Per kete qelam ata i derguau, me 5 te Mait 1813, ne leter me anen e se ciles i qahegin per ate qe s' u ipege koha ðe rasti qe te munduin, ne fusen e luftes, t'a deftenin trimrine e tyre ne syl' e Napoleonit ðe derguan dy nga coket e tyre per te cerbyer ne guarden e imperatorit. Kjo leter iš neneckruare prej komandantit Avristaqit ðe prej majoreve: Γikas, N. Fotomares, Z. Zervasit a t. j. ðe iš e inspiratur e e neneckruar prej kolonelit Minos.

Mejtimi per te reorganizar, taborin **Cqipetar**, i pelqueu Napoleonit ðe me **gaste** ts 9/torit 1813 botoj ne dekret me anen e te cilit perbotonte keto: 1) U formua tabori **Cqipetar** i cili permblidet nga dy batalione;

2) me çdo batalion te kete 6 bylyke; 3) qe stab prej qe koloneli, 2 batalionereve, dy agytanteve, 2 frenq fiqale artilerister, dy seroqes, qe prift ñe kater agytante prej nefiqale; 4) me çdo bylyk qe kapral, dy leitentante, 5 sazhante, 1 furier, 8 kaporale, 84 uctare ñe dy maletare. Roga ñe permbajtja mbetegsin te parat. E per te tjeret qe s'gerbenin dot u siñua qe depo: burrat ñe djemte qe me 10 vjet mirnin nga qe frenge ne dite e më te vegelit se nga 10 vjet mirnin nga 60 qindarka. Grate e çupat mirnin nga 50 qindarka. Per te gjida keto perkujdesese guvernatori ñe qe inspektor i vçante.

Minua s'e harivi dot reformimin nga qe e hipne qe skalë më lart ñe e bëne general Brigader, e ne vent te tij zgoðe Mihale. Po ñe reforma s'u mbarua se aherez ra Napoleon e Louis i XVIII urðeroj qe te avakurohen nga nisit'e Jones. E dyk'e lene nisine, general Duzlia, i u lut komisarit qe t'i u ipre Cqipetareve permbajje per dy muaj. Komisari i Louis-it De-Bulma u perpoq qe t'i u linte ñe rogen.

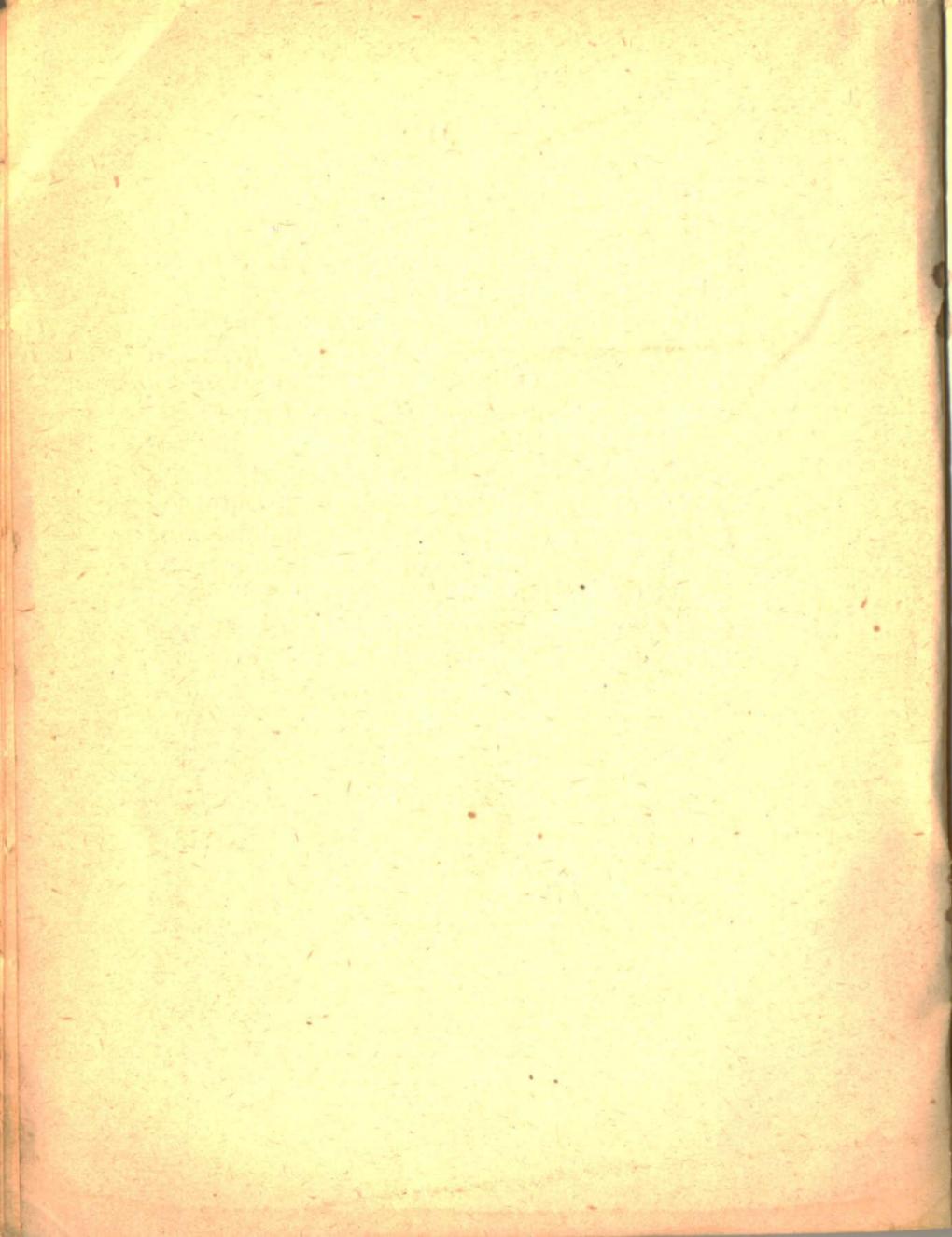
Englezet, te cilet i zaptuan keto nisi, pajtuan t'i permbanin gjid me ato kondita po te degnin te mbetegsin nene gerbimin e Bretañes se Maðde ñe po te bindegxin ne gyqin ucteror te Anglisë.

Cqipetaret nga që s' kicin se ç' te benin pajtuan me konditat e Englezeve është më 21 te Qersorit 1814 tabori cqipetar i Napoleonit i a reçti Çerbimin Frances.

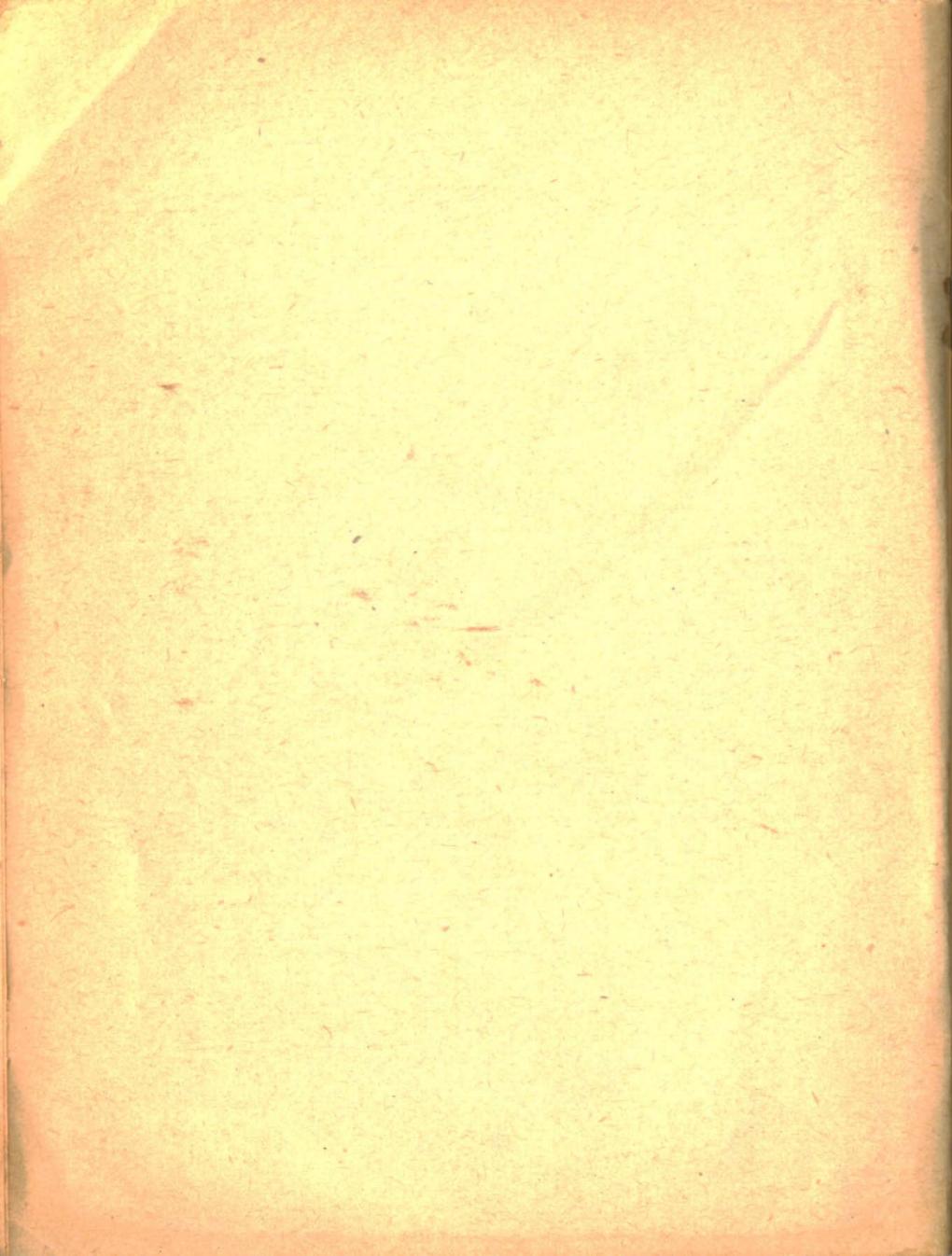
Po është Englezeve s'u Çerbyen çume kohë nga që, me të mbledhur çtergata mi orizontin e Morese, Cqipetaret u sule në More ku e derdhe pakun e tyre per lirin' e saj.

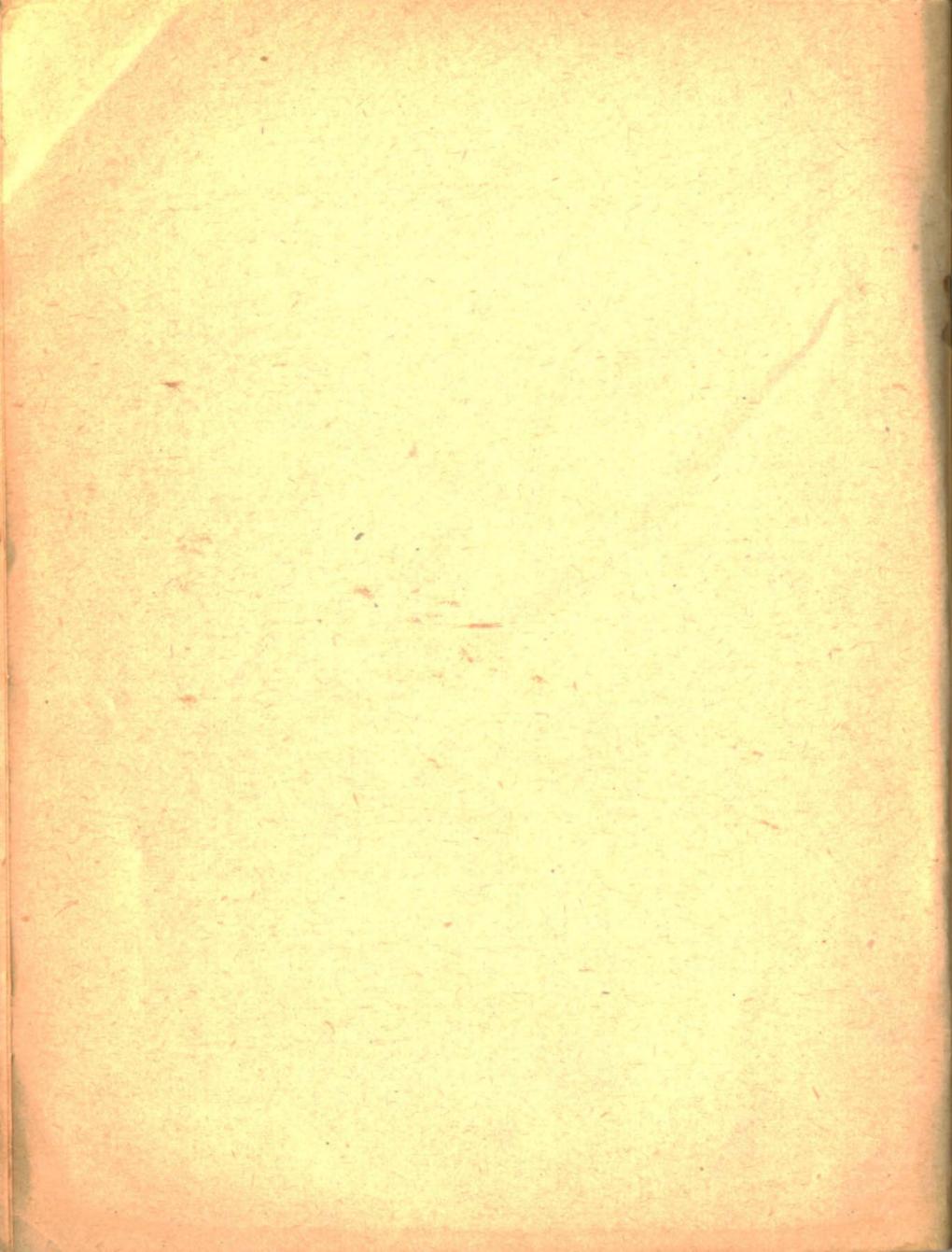
Këndesi i keti artikuли i-a di per mire zojëzës M. Slabčenko është, besoj se, që te gjidë Cqipetaret do t'i a dine per te mire kesaj zojëze e cila po reh që te zbulojë fajet istorike te kombit t'one është Çerbimet e backatëtarve të cilat s' besoj që te ketsë mbetur as nojë mbretëri se ciles Cqipetari do te mos i ketsë durruar fuqin' e tij.

Z/1580

Kuglon 20 qin. (1 gross).
